

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben, vidéken:
1 óra 2 K | 1 óra 2:50 K
1 évre 24 K | 1 évre 30 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1. Telefon 208.

Felolós szerkesztő: Hajós József.

Figyelő.

Több figyelmet várnánk. Nem követünk el a hadi érdekek ellen irányuló cselekményt, mikor az alábbiakat szövé tesszük. Székesfehérvárott március 29-én loavató szemle volt, nagypénteken: amely nap a kath. vallásu polgároknak szent és kegyeles napja, a protestánsoknak pedig nagy ünnepe. Akkor mégsem említettük fel a dolgot, mert azt lehetett gondolni, hogy az illető hatóságok részéről csak feledékenység történt. Hiszen a nemes magyar polgári és katonai hatóság máskor a vallási érzékenység iránt figyelmes szokott lenni.

Hogy többet ne említsünk, ezidén a zsidó katonák husvétjukra való tekintettel két nappal korábban kapták a szabadságukat, mint a keresztények; az orosz foglyok két éven keresztül nemcsak a hazai vallásfelekezettekkel közös ünnepeken, hanem a saját naptáruk szerint előforduló ünnepnapjaikon is mentesítve voltak hivatalos rendelethez minden munkától. Most azonban a dolog megismétlődött. Sárpenitén, Sárszentmihály és Urhida községekben a lőállás április 14. vasárnap délelőttre volt kitzúve. Ennek a két községnek lakosai kénytelenek voltak vallási kötelemeiket és gyakorlatataikat elhanyagolni, mert ha továbbra is a bizottság előtt meg nem jelennek, a törvény szigorú sújtja őket. Pedig a falusi nép a vasárnapot nemcsak a szükséges pihenésre szeretné használni, hanem a lelki felüdülés és emelkedésre is, melyet vallásból különösen vasárnap merít. És ettől fosztja meg őt a katonai és polgári hatóságok ilyen eljárása, mely a törvény vagy renálet betűjében gyökerezhetik, de szellemétől messze jár. Szeretnők, ha a különféle hatóságok megfontolnák észrevételünket és jövőben a szabad magyar, keresztény val-

lásu polgárok vallási meggyőződése iránt is tanúsítanának legalább akkora figyelmet, mekkorában a zsidó katonák, vagy az orosz foglyok részesültek.

Közeledik a béke?

Azzal a rohamos, nagy harctéri haladással karöltve, melyet a szövetségesek vívtak ki francia földön, önként az a kérdés kell, hogy felvetődjék: ez a győzelem vajjon közelebb hozta-e az olyan erősen várt békét?

Ha az ember a világtörténetet olvassa, ha az ott lefolyt nagy harcokat vizsgálja, akkor miudenesetre azt kell felelnünk, hogy igenis, a győzelem közeledés a békéhez.

De a mostani helyzet, azok a csunya idők, amik ezt a nagy embergyilkolást előidézték, a mostani emberek gondolkodása, mintha nagyon eltérő lenne minden eddigi multtól!

Az bizonyos, hogy mindennyeség, amit a német kivív, csak bőszebbé, csak dühösebbé teszi az angol. Náluk a veszteség nem a békével való megbarátkozás gondolatát váltja ki, sőt épen ellenkezőleg, annál makacsabb, annál szívósabb ellenállásra sarkalja. Hogy a nagy, büszke angol megalázkodják, ettől a gondolatától hideg borzongás járja át a Lloyd Georgeok hátát.

És az angolra támaszkodva, annak biztatására, a francia sem szeretné megérni egy második Sedant.

A közfelfogás igazán nem tud kialakulni a kérdésre adandó felelet dolgában: vajjon közelebb jövűnk-e a békéhez?

Egy bizonyos, hogy a két nem azok az emberek fogják megkötni, akik most állanak Anglia és Franciaország élén.

Ezeknek menni kell. De ki menesztli? Csak egy hatalom van erre: a népakarat. Jegyezzük meg: a béke csak akkor érkezik el, ha Angol, Francia és Olaszország népei oda kiáltják: elég volt. Az más kép nem megy.

Bármennyire szabad, független legyen is egy állam, a kormányzás mégis csak egy folyhat le természetesen, hogy néhány hatalmon levő vezetési nagytömeget. Azoknak a férniaknak a száma, akik kormányoznak, a kik a kormányzás eszközeit, módzatait kitárlálják, az sehol sem sok.

Most már, hogy ennek a pár embernek akaratából annyi millió más ember áldozza fel életét, épségét — amikor arra

A város költségvetése.

A költségvetési bizottság a város folyó évi házipénztári bevételeinek főösszegét 1.404.101 koronában, a kiadások főösszegét 2.578.806 korona 20 fillérben állapította meg, és így 1.174.505 korona 20 fillér költségvetési hiány jelentkezik. A hiány fedezésére a bizottság azt a javaslatot teszi, hogy ebből 700.000 korona pótdólelep után 97 százalékkal 679.000 K, pótdó kiutással fedeztessék, míg a fennmaradó 495.705 kor. 20 fillér fedezetéről kölcsönös utján törvények gondoskodás.

A költségvetést tárgyaló bizottság jegyzőkönyve leszögezi, hogy a bizottság tudatában van annak, hogy a háború folytán szükséglet látó polgárság a pótdó emelése folytán újabb terhekkel nem róható meg, mert a jelen viszonyok között teherviselő képességének határához értünk már el. Különben is a szükségleti tételek s ez által a fedezetlen kiadások nagy emelkedését a háborúval járó nehézségek okozták s így gazdasági és etikai szempontból nem is volna helyes elhatározni, ha a háború okozta minden terhet azzal a polgársággal, azzal a generációval fizetnémünk meg, amely a háborút végigszenvedte, s terhet alatt már már roska dozik.

A város tanácsa és törvényhatósági bizottsága minden módot megragadott arra, hogy a város bevételeit fokozza s ezáltal a költségvetési fedezetlen hiány a lehetőség mérvőig megszüntesse. Új adókat teremtett, amelyek a polgárságnak ama részét is bele fogják vonni a városi teherviselés korlátai közé, amelyek eddig pótdó nem fizettek. Ezen adók kormányhatósági jóváhagyás alatt állanak és biztosra vehető, hogy a jövő évi költségvetésében a végrehajtásuk folytán befolyó összegek Levételként már szerepelni fognak.

Foglalkozik továbbra a város

semmi szükség — ez a végletekig még sem mehet.

Ennek határa van. És nekünk úgy tetszik, hogy mi a mostani nagy haladással ehhez a határhoz szorítjuk ellenteleinket.

Ennyiben, csakis ennyiben lehet állítani, hogy közeledik a béke. Mert bizony az sem a Lloyd George, sem a Poincare, sem a Clemenceau akaratából itt még nincs; nem is lenne beláthatatlan időköz!

a telekértékadó behozatalával is, aminek elfogadása esetén hozzávetőleges számítás szerint 760.000 korona évi adóvédelemmel fog gyarapodni a város bevétele.

Mindezek folytán a költségvető bizottság biztosítottak látja a jövő évek költségvetési irányzatainak fedezetlen hiányok nélküli megalkotását.

Felkérte a bizottság a polgármestert, hogy személyesen járjon el a helyigaznisteriumban és érdeklődjön meg, hogy a folyó évi költségvetési fedezeti hiány milyen kölcsönnel volna fedezendő, nehogy a közgyűlésnek ez ügyben hozandó határozata a kormányhatóság részéről kifogás alá essék.

HIREK.

— Hangverseny Sárbogárdon. A sárbogárdi műkedvelő társulat szombaton este fényesen sikerült estélyt rendezett az ottani Vöröskereszt javára. Az estélyen megjelent az egész járás előkelősége. A kiutágnan sikerült másor kiemelkedő pontja Sulyok Hugóné cs. és k. alezredes nejének ének száma volt; aki klasszikus dalokat adott elő művészi énekével, iskolázott, kellemes hangjával, ezenfelül bájos megjelenésével is meghódította a jelenvöltoakat. A zongorakíséretet Szántner Józsefné látta el igen ügyesen. A szereplők közül kiemelendők: Ujházy Rózsika, Haraszty Bözsi és Mariska, Pasteiner Antónia, Boross Margit, Korniss Elemér, Österreicher Olivér, Bors Gyula. A rendezés népszerűségét Szántner József főrendező írsádatlan ügybuzgósággal végezte. Az est szép összeget juttat a jótekonny célra.

— Önkéntes belépés a hadseregbe. Illetékes helyről közlik: Az 1899—1894. évi születésű népfelelkésre kötelezettek, akiket most soroztak és nin es igényük az egy évi önkéntes jogra, korlátolt számban és meghatározott feltételek mellett önkéntesen beléphetnek a gyalogsági és

vadászcsapatokon kívül a lovasági, tábori, hegyi és vartüzér csapatokhoz, továbbá az árászászárlójukhoz és a reptőárzenálhoz azzal a kötelezettséggel, hogy három évig ténylegesen, hat évig pedig a tartalékban szolgálnak, továbbá a haditengerészethez azzal a kötelezettséggel, hogy négy évet ténylegesen, öt évet tartalékban és három évet a tengeri népfelkelésnél szolgálnak. A felvételi kérvények, amelyhez a népfelkelési igazolványi lap is csatolandó, közvetlenül az illető csapatok póttestjeinél, illetőleg a pólatmátróznadtestparancsnokságnál nyújthatók be. A honvédségre vonatkozólag hasonló határozatok érvényesek.

— Pótlásul. Potyondi Matild a székesfehérvári Oltáregylet céljaira csipkét adományozott, mely a kimutatás névsorából tévedésből kimaradt. Ez uton mond érte köszönetet az Oltáregylet vezetőség.

— Livland, Esztlund, Riga és Oesel egységes államként csatlakozik Németországhoz. Livland Esztlund, Riga és Oesel egyesült tartományi tanácsa a rigai kasztyuban nagy lelkesedéssel egyhangúlag azt a határozatot hozta, hogy felkéri a német császárt, hogy Livlandot és Esztlundot tartósan védelem alatt tartsa és az Oroszországtól való elszakadás végleges megvalósításánál hathatósan támogassa azt az óhajt, hogy Livlandból, Esztlundból, Kurlandból, az előttük levő szigetekből és Riga városából egységes, monarchikus alkotmányos állam létesüljön egységes alkotmánnyal és közigazgatással, amelyet a német birodalomhoz csatoljanak a porosz királysággal való perszonali unió által. A gyűlésből táviratot intéztek Vilmos császárhoz, amelyben arra kérték, hogy járuljon hozzá a balti lakosság eme kívánságához és tegye lehetővé annak megvalósítását.

— A feministák szombaton délután 6 órakor ülést tartottak a Zita királyné uton levő Maugsch féle szobrásműteremben. Budapestről vártak szónokot, de az nem érkezett meg. Így csak Velinsky László neptanító tartott előadást, a feminizmus keletkezéséről és fejlődéséről. A jelenlevők mintegy ötvenen lehettek. A rendőrség részéről Ambach Géza volt kiküldve, mint ellenőrző közeg.

— Jegyzett-e már keresztény sajtótörzsvény? Akarja-e a keresztény magyarság gazdasági, kulturális és erkölcsi talpraállítását? Vagy továbbra is nagyokat sóhajto, de semmit sem cselekvő bús magyar lélekkel akarja nézni, népnépkelének megfertőzését s minden javainknak idegenek kezére jutását? — Hát ezért folyt annyira drága magyar vér? — A nagy önvédelmi harcban legfontosabb fegyverünk lesz az erőteljes, versenyképes, olvasott s elterjedt keresztény sajtó. Vegyen részt ön is ebben a nagy munkában. Jegyezzen 26 koronás részvényeket és terjessze az ügyet ismerősei körében. A következő helyeken lehet részvényeket jegyezni: A szemináriumban, Rónay és Horváth papirkereskedésében Kossuth utca, — Vadász trafikban

Budai ut, — Mikó-nővérek és a Ker. Fogy. Szövetkezethez Sz. Gyényi Marich utca, — a Hiteleszövetkezethez Távirdu-utca 6. és lapunk szerkesztőségében Szent István-ter 1.

— Tíz volt szombaton délután 3 órakor Józsa János Selyem u. 34 sz. allati lakos udvarán a t. harmány gyutadt ki s égett el 500 kor. értékben. A tüzet gondatlanság idézte elő. Egy 6 éves fiu gyúlvál játszott a kazal mellett s az gyújtotta meg. A segítségül hívott tűzoltók mire megérkeztek, a lakók a tüzet eloltatták.

— Az akácia, mint jótékonyági alap. Hevesvármegye a kálisiroki országuton 230 kivenült akáciát vágatótt ki és azokat elárvereztette. A licitáció váratlan eredménnyel járt, mert az akáciák darabja közel 61 koronával kelet el s így összesen 13.800 korona folyt be a kivágott akáciákért. E nem remélhetővélemből Hevesvármegye most egyszerre rendezte az utakparók fizetését, sőt külön jóvedelmésüket is ebből a pénzből felezi.

— Sonka és szalonatolvajok. Id. és ifj. Boda Kovács István Zámoly utca 47. sz. lakosok teljelen tétet tettek a rendőrség, hogy tőlük ismeretlen egyének 6 drb. sonkát, 12 tábla szalonat és 20 kor. lisztet loptak el. A jó étvágyu tolvajokat a rendőrség keresi.

— Új alapítás. A Közgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. a Magyar Általános Takarékpénztár részvénytársasággal és a Magyar Ostermelo részvénytársasággal együtt Deutsch József felszabad óta fennálló lakerekedelmi és ipari telepét 500.000 K alapítóképek részvénytársasággá alakítja át. Az ujonan alakítandó Rt. a faszakma minden ágában fog tevékenységet kifejteni. A részvényjegyzésre vonatkozó aláírási felhívás a legközelebbi napokban publikáltatni fog, megjegyezvén, hogy az alapítók az alapítók által már biztosított.

— Hadiszállító, aki naponta egy milliót keres. Az osztrák delegáció hadseregszállítástígyi albizottságában Schlegel keresztény-szocialista képviselő szövatete Wechsler Bernát közzei gyárosnak több magasállású egyén előtt tett azt a kijelentését:

— Nem tehetek róla, akár akarom, akár nem, naponkint egy milliót koronát keresek.

Kérdést intézett a kormányhoz, igaz-e ez és amennyiben igaz, mivel indokolja, hogy egyellen egy szállítónak a háboru kinőrose óia egy és egyharmad milliárd keresetet juttatott.

— A gyermekek gondozása az iskolán kívül. Pestvármegye közigazgatási bizottsága szombaton d. e. Patay Tibor főispán elnökletével tartotta meg rendes havi ülést. A betervezett jelentések során Petri Mór pestmegyei tanfelügyelő bejelentette, hogy a főváros környékén a gyermekek iskolán kívüli gondozása érdekében akciót indított. A főváros környékének tanítóságával e tárgyban több értekezletet tartott és úgy látszik, az akció szép sikerre fog vezetni. A közigazgatási bizottság javaslataira újabb intézkedéseket tett, hogy az iskolás gyermekeknek a több termelés szempontjából oly fontos gazdasági munka neveléséhez

szükséges gyakorló telepek és felszerelések mielőbb rendelkezésre álljanak. Székesfehérvár is követetné e példát.

— Közgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. folyó hó 11-én megtartott igazgatósági ülésén elhatározta, hogy a legközelebb összehívandó rendkívüli közgyűlésnek javasolni fogja az intézet alapítókének 1.500.000 koronáról 2.000.000 koronára való felemelését. Az alapítók elemelésének keresztülvitele után az intézet jelenlétkeny latens tartalékain kívül 1 millió korona nyílt tartalékkal fog rendelkezni.

Dr. Kárnik József főorvos Oroszlengyelországból visszatérve újból megkezdte orvosi rendelését, lakásán (Zita királyné-ut 28. saját ház). — Rendel. minden délután 10 l 3 ig.

— Széplő, májolt pörsené. arctiszttalanság ápolására biztos hatású szer a „Korona tejkrem” (ezelőtt Crème de Laktelne), mely árszior használata után az arcbőrnyosimává és hófehérré tesz. Egy kis tégely 2 K. Nagytégely 4 K. A tégelyeket 20 filléért visszaveszi. Kapható: Szűts Róbert gyógyszerüzében.

Közhős ellen kifundósn bevált háziszor a Störk-pasztila. Egy doboz ára 150 korona. Kapható: Szűts Róbert Károly király-terti gyógyszerüzében.

Mozi.

Az Uránia igazgatója közli:

Filmkülönlegességek. Az Uránia színház a fellendült magyar filmgyárak elsőrendű alkotásait állította be műsorára. Hétfőn és kedden a Hungária filmgyár remekét, „Az apa becsülete” című schlagert hozza Ellen Richter főszereplésével. — Szerdán és csütörtökön a Star filmgyár feltűnést keltő filmje, az „Álarcosbál” kerül színre, főszereplői Góth Annie, Regös Mária, Kornay és Olt Atisztid, A dráma Verdi híres operája után készült és rendkívül érdekliesztő. Itt közöljük egyuttal, hogy az előadások az új idő beálltával április 15-től kezdve pont 7 és 9 órakor kezdődnek.

széhehár sz. kir. város polgármesterétől 1010/1918 szám.

Hatósági hirdetmény.

A m. kir. ministerium 1151/1917. M. E. számu rendeletével a Gummi bizottságot bizta meg, hogy a hadsereg részére szükséges gummianyagot beszeresse.

Köztudomásu, hogy ezen a hadvezetőség részére oly fontos és nélkülözhetetlen anyag behozatala elől teljesen elvagyunk zárva és szükségletünket csak a hazánkban található gummianyagok és gummihulladékból fedezhetjük.

Felhivom tehát a lakosságot, ipar- és kereskedelmi vállalatok, kórházak és intézetek vezetőségét, a tűzoltó parancsnokságot, hogy a hazatartásokban, üzemek és üzletekben összegyűlő mindenfajta

és legkisebb mennyiségű gummianyag és hulladékokat azonnal szolgáltatassák be.

A gummianyagok beváltásával városunkban Grósz Bernát és Berger Soma cégek bizattak meg.

Bővebb tájékozást a város hirdetési tábláján kifüggesztett hirdetmény nyujt.

Széhehár 1918 április 12.

Dr. Saára Gyula polgármester.

Viszketegséget, sömört, rüht a leggyorsabban elumlasztja a dr. Flesch-féle eredeti törvényesen védett

SKABOFORM BARNA-ZSIR

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeteti pecétes dr. Flesch-félt kérjünk. Própatégely 230 K, nagy tégely 4 K, családi adag 11 K. Székesfehé és vidéke részére fokraktár Fajzsi Anyos Emil „Örnyal” gyógyszerüzára, Székesfehérváron. Vételnél a „Skaboform” hédjegyre ügyeljünk.

APRÓHIRDETÉSEK.

Apróhirdetésekkért 10 szolig 150 kor., azonfelül minden szóért 10 fillér fizetendő.

12 drb. nagy leánder fehér és piros eladó. Szent István-ter 1.

Mérlégekpes könyvelő jóízetessel, esetleg csak délutáni foglalkoztatásra is felvétetik azonnal. Hadsegélyző Hadbiztosítási Hivatal, Általános Bank épülete.

Kocsis felvétetik Hagenmacher sörtelepén. Fazekas-utca 6.

Két szobás lakást a vasut közelében, legkésőbb május 1-re keresek. Ajánlatot szeszfozó szövet. kezethez (városi sörház épület) kérek.

Gazdaasszony pusztjára keresetetik, Malom-utca 4. sz.

Megbízható minden es leányt esetleg bejárat keresnek Széchenyi utca 26. sz. a.

Uránia-színház.

Hétfőn és kedden, április hó 15. és 16-án

Az apa becsülete

főuri dráma 4 felv. (Hungaria film.) Főszereplő a híres szépségű: ELLEN RICHTER

Előadások kezdete köznapokon 7 és 9 órakor.

Rendes helyárak.

Apolló - színház.

Hétfőn és kedden, április 15. és 16-án

Kétfilmattrakció egy másoron!

Az árvalány kálváriája

Életkép 3 felvonásban.

A démonok klubja

Dráma 3 felvonásban.

Előadások fél 7 és fél 9 órakor.

Rendes helyárak.